

TORONTAI

SZERKESZTŐSÉG: VELIKI BECSKEREK, BILITYEVA (ZAPOLYA) U. I. TELEF. 281. ADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: VELIKI BECSKEREK, OBILITYEVA (ZAPOLYA) U. I. SZÁM. TELEFON 21. SÜRGÖNY-ÍRÁSOK: TORONTAI VELIKI BECSKEREK.

A BÁNSÁG
MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ.

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA: ÉVENTE 300 DIN. FÉLÉVRE 150 DIN, NEGYEDEVRE 75 DIN. HAVONKINT 25 DINÁR. KÜLFÖLDRE HAVONKINT 40 DINÁR. MEGJELENIK MINDEN MUNKANAPON DELELŐTT. HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Tegnap délelőtt Korosec miniszterelnök és Vukicsevity hosszasan tanácskoztak egymással. Az értekezés lefolyásáról a sajtót nem informálták.

A minisztertanács tegnap esti ülésén úgy döntött, hogy a kereskedelmi és iparkamarák mai országos kongresszusán a kormányt dr. Szubotjty pénzügyminiszter, dr. Spaho Mihály kereskedelmi miniszter és Markovity Péra miniszter képviselik.

Tegnap délután Sztanojevity Áca fölkereste Korosec miniszterelnököt, akivel hosszabb ideig értekezett.

Zágrebből jelentik, hogy tegnap a tartománygyűlés állandó bizottságának elnökéül, az elhunyt Radics Sztepán helyére, dr. Predavecet választották meg.

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda, hogy a kormányzó Bud János eddigi pénzügyminisztert tárcanélküli miniszterré, dr. Wekerle Sándort pénzügyminiszterré és Gömbös Gyulát honvédelmi államtitkárrá nevezte ki.

Bukarestből jelentik, hogy Brațianu megcáfolta azt a hírt, hogy Románia nem fogja a Népszövetség előtt többé tárgyalni az optánspertről. A cáfolat mögött Briand áll, akinek sikerült Brațianut rávenni, álláspontja megváltoztatására, mert a kölcsönt kereső Románia ezen újabb önkényes magaviselete semmi esetre sem járulna ahhoz, hogy Románia népszerűbb legyen a törvényeket tisztelő nyugaton.

Angorából jelentik, hogy Törökország bejelentette csatlakozását a Kellog-paktumhoz. Ugyancsak csatlakozását jelentette be Kína is.

TŐZSDE

Szeptember 7.

MA 100 DINÁR:

Budapestben . . .	10 — pengő
Zürichben . . .	9 13 sv. frank
Berlinben . . .	7 35 ar. márka
Bécsben . . .	12 38 silling
Triesztben . . .	33 57 lira
Prágában . . .	58 80 cseh kor.
Newyorkban . . .	1 72 dollár
Bukarestben . . .	306 — leu

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.
Magyar Hitel 84, Olasz Bank 70.50, Pesti Hazai 215, Nemzeti Bank 223.25, Ganz-Danubius 154.25, Ganz-Villamos 123, Nasici 178.50, Délcukor 108.

A radikális-pártban még egyre folyik a harc — a kibékülésért!

Beograd, szept. 8.

Ma délelőtt fog összeülni a radikális-párt szűkebb bizottsága, hogy valamilyen formában a békés közlekedés előfeltételeit kísérelje meg kiegészíteni, miután az egyes frakciók között nem jött létre a megegyezés. Politikai körökben türelmetlenül várják a végleges döntést ebben az irányban. Sztanojevity Áca a szűkebb bizottságnak elő fogja terjeszteni a Vukicsevityvel lefolyt tárgyalások határozatait és azon javaslatokat, amelyeket Vukicsevity tett a párt főbizottságának kibékítésére. Ezután vita fog kifejlődni, majd dönteni fognak a radikális-párt főbizottságának az egybehívásáról.

Egyes politikai körök véleménye szerint, ezen az ülésen fogják megválasztani azokat a delegátusokat is, akik Zágrebbe menve, tárgyalni fognak a horvátokkal való béke helyreállításáról. Ezzel szemben egy volt miniszter, aki tagja a párt főbizottságának, kijelentette, hogy egyelőre szó sem lehet valamilyen delegációnak Zágrebbe való küldéséről, míg a párt belső ügyeit nem tisztázták.

Olyan vélemény is kialakult a főbizottságban, hogy Vukicsevityt ki kellene zárni, vagy legalább is neutralizálni és ilyenformán mód volna azután a demokratákkal kötött koalíció felbontására.

Kojity radikális képviselő tegnap tért vissza Beogradba. Az újságírók között olyan hírek terjedtek el, hogy a képviselő Zágrebben járt, ahol a radikális-párt emisszáriusa volt a horvátokkal való tárgyalásokhoz. Megkérdezték erre vonatkozólag a képviselőt, aki kijelentette, hogy a hír teljesen valótlan. Ő a maga részéről nem járt Zágrebben. Ami pedig a közvetítő tárgyalások megindítását illeti, azok addig, amíg az egyes pártvezetők nap-nap után nyilatkoznak, meg nem indulhatnak. Meg kell várni egy bizonyos szélcsönt és akkor lehet a tárgyalásoknak nekivágni.

Ne Pribicsevity tiltakozzék az amputáció ellen — hanem Macsek, mondja a négyes koalíció.

Beograd, szept. 8.

Pribicsevity csütörtöki nyilatkozatában az amputáció kérdésének felszínre vetéséről szolt és élénken pertraktálta Davidovity és Mehmed Spahó szerepét, akik azután hivatalosan nyilatkoztak erről az ügyről. Davidovity ezeket mondotta: „Nem akarok vitatkozni Pribicsevityvel a mostani formában. Szeretnék az általános politikai helyzetről beszélni, amit később meg is fogok tenni és akkor majd részletesen kitérek arra a sok valótlanságra, amelyet Pribicsevity kiméltlenül összehordott. Most jelenleg csak az amputáció kérdéséről akarok nyilatkozni.

Azon a bizonyos történelmi éjszakán, amelyről Pribicsevity beszél, a négyes koalíció vezetői tették föl a parasztkoalíciónak a következő kérdést:

„Nyíltan feleljenek a parasztdemokrácia képviselői, hogy az amputáció mellett vannak-e, vagy sem?”

Amellett vannak-e, hogy ebben az országban maradjanak-e, vagy sem?”

Ezt a két kérdést fel kellett nekik tenni az ismert Predavec-féle nyilatkozat után, amelyben nemcsak Horvátország önállóságát állította előtérbe, hanem több más kérdést is. Pld., hogy a szerb és horvát nem egy nép, hogy nyelve nem közös nyelv. Sztanojevity Ácával egyáltalán nem akartak tárgyalni, hogy néhai Radics Sztepán mandátumát

visszaadták, stb. Ez szükségessé tette a parasztdemokrácia határozott nézetének a kiforszírozását.

Abban a pillanatban, amikor a parasztdemokrácia kijelentette, hogy nem akarja az amputációt, azonnal levették a kérdést a napirendről, mert a helyzet tisztázása végett tették csak föl.

Mindentől eltekintve, furcsán áll azonban Pribicsevity Macsekkel szemben. Kettejük nyilatkozata között ugyanis súlyos eltérések mutatkoznak.

Pribicsevity kijelenti, hogy amputáció nincs, ezzel szemben Macsek szabad Horvátországa a mostani államegységéből való kiválást jelenti. Nehezen fogja Pri-

bicsevity egy objektív ember előtt bizonyíthatni, hogy ez nem amputáció.

Követeljük, hogy Pribicsevity nyíltan, az egész világ előtt jelentse ki, hogy egyetért-e Macsek felfogásával, vagy sem. Ezt a választ joggal követeljük tőle és amíg nem felel, addig vele semmiféle polémiába nem ereszkedünk.

Spahó Mehmed dr. ugyancsak nyilatkozott hírlapírók előtt Pribicsevity tegnapi nyilatkozatára és egyebek között ezeket mondotta:

Kevésbé érdekel engem, hogy Pribicsevity mint mond az amputációról. Én szeretném, ha Macsek és Trumbics tiltakoznának ellene és nem Pribicsevity.

A Népszövetség ülése.

Genf, szept. 8.

A Népszövetség délutáni ülésén Müller-Franken német kancellár beszélt. Először a Kellog-paktum fontosságát hangsúlyozta, majd a leszerelés ügyére tért át.

Aggodalmát fejezte ki azon, hogy a leszerelés kérdése ugyszólván teljesen eseménytelen és maga az egész kérdés csigalassúsággal halad előre. Mig ez a kérdés így néz ki, addig Németországot ellenséges indulattal vádolják és a béke ellenségeinek tüntetik föl, míg más államok akadálytalanul és mértéktelenül fegyverkeznek.

Beszéde végén a kisebbségek határozottabb védelmét követelte a Népszövetségtől.

Achmed Zogut szeptember huszonnyolcadikán koronázzák királlyá.

Tiranna, szept. 8.

Achmed Zogu királlyá való megkoronáztatása szeptember 28-ikán fog végbemenni. Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan a Times megemlíti, hogy az albán királyság ügye újabb politikai kudarcra Franciaországnak és a kisententenek, mert Görögország elsőnek ismerte el az albán királyságot, tehát nyilvánvalóan közeledek Olaszországhoz.

Teljes egyenjoguság — vagy szakadás mondja Macsek — de amputációról nem lehet szó.

Zágreb, szept. 8.

A beográdi nyilatkozatözönre ké-ső éjjel válaszolt Macsek dr., aki a következő kijelentést tette Davidovity és Spaho nyilatkozataira.

„Nem tudom, ki mondta ki elsőnek az „amputáció” kifejezést. Mindenesetre azonban, megfelel a szerb mentalitásnak, amely egyszerűen kibővített Szerbának tekinti az SHS államot.

Ha ez az állam de jure is az volna, ami de fakto — akkor lehetne szó az amputálásról is.

Rendkívül örülök, hogy Beogradban is kezdik belátni, hogy a járt uton nem lehet tovább menni. Még inkább örülök, ha olyan meggyőződésre jutnának, mint aminőt a parasztdemokrácia már augusztus elseji határozatában kimondott, hogy

a teljes egyenlőséget és egyenjo-

guságot követeli mindazon történelmi határokkal bíró egységek számára, amelyekből ez az állam megalakult. Ez nem egyes tartományok kibővítését jelenti, hanem a nép szuverenitását és megóvását az állam egységének kifele, befelé azonban biztosítva a legteljesebb egyenjoguságot, mentesen minden hegemonisztikus törekvéstől.

Ha ez nem lehetséges, úgy sza-

kadjon széi minden. De ez nem amputáció, hanem szakadás.

A mérvadó beográdi köröktől függ, hogy melyik uton indulnak el!

Mi horvátok nem félünk egy esetleges szakadástól és nem is kell félnünk. Európai kultúrával bíró nép vagyunk és képesek arra, hogy viszonyunkat szomszédainkkal rendezhessük. Ez annál könnyebb dolog most, mert Albánia kérdése miatt a balkáni politikai helyzet súlypontja ma Zágreb-ben van.

Tehát vagy teljes egyenjoguság, vagy szakadás, de amputációról szó sem lehet.”

Megsemmisítették a becskerekai tisztviselőválasztásokat.

Megérkezett a döntés Beeskerekre.

Beeskerek, szept. 8.

A közigazgatási bíróságtól ma délelőtt leirat érkezett Beeskerekre, mely szerint

megsemmisítették a becskerekai városi tisztviselőválasztásokat.

A döntés indokolása szerint a megsemmisítésre azért volt szükség,

mert a képviselőtestület ülésén a főispán helyettese és nem a korelnök elnökölt.

A határozattal

az összes becskerekai városi tisztviselők ismét rendelkezési állományba kerültek.

Megkezdte működését a becskerekai Pasteur-intézet.

Jovanovity Milán dr. lett az új egészségügyi intézmény vezetője.

Beeskerek, szept. 8.

Megírta a Torontál, hogy Beeskerekben Pasteur-intézet létesítését tervezik, amely a becskerekai és a Bánság minden részéből érkező megmártakat orvosi segítségben részesíti. Az igazságügyi minisztérium most nevezte ki a becskerekai Pasteur-intézet orvosát, dr. Jovanovity Milán személyében, aki egyúttal a bakteorológiai állomásnak is a vezetője.

Tegnap kezdte meg a becskerekai Pasteur-intézet a működését és

már az első napon több megmárt egyént oltott be veszettség ellen.

A Pasteur-intézet a Pasityeva

(Tomaseváci) uccában működik a bakteorológia állomással egy közös épületben. A Pasteur-intézetben csak beoltásban részesítik a megmártakat, a súlyos állapotban lévő betegeket, akik kórházi ápolásra is szorulnak, a közkórházba helyezik el.

A Pasteur-intézettel nagyjelentőségű egészségügyi intézményt nyert Beeskerek, amelyet nemcsak a városban lakók, hanem a vidékiek is tömegesen fel fognak keresni, mert Beeskerek, a Bánság minden részéből mégis könnyebben közelíthető meg, mint a Vajdaság másik Pasteur-intézete, amely Noviszádon működik.

Tömeges házkutatások Melencin.

Számos munkásvezérnél iratokat, könyveket és folyóiratokat foglaltak le.

Beeskerek, szept. 8.

A belügyminisztérium, mint ismeretes rendeletet adott ki, amelyben utasította a rendőrséget és a csendőrpáncsnokságokat, hogy a kommunista-párt volt exponenseinél tartson házkutatást, mert az a gyanu, hogy a mostani politikai helyzetet elégedetlenség szítására és a kommunista tanok terjesztésére használják fel. A rendeletet tegnap kapta meg a melenci csendőrség és ennek alapján az elmúlt éjjel tömegesen tartott házkutatást Melencin. A melenci csendőrség a

ruszandai fürdőcsendőrség segítségét is igénybe vette és

rajtaütésszerűen egy időben jelent meg az ottani munkásvezérek lakásán és mindenütt alapos kutatást végzett,

amelynek során különböző iratokat, folyóiratokat, könyveket és újságokat foglaltak le.

Ma délelőttre több kommunista-gyanus egyént idéztek be a csendőrségre, akiket részletesen kihallgatnak arra nézve, hogy honnan kapták a lefoglalt anyagot.

Petrovity Szvetisláv, a moziközönség kedvence, Beeskerekben.

Rokonai kötelek fűzik a városhoz a nagy filmművészt.

Beeskerek, szept. 8.

Petrovity Szvetisláv, a kiváló filmművész, aki néhány napja édesapja Petrovity Mladen meglátogatására Noviszádra érkezett és ma Beogradban tartózkodik, becskerekai tisztelőit meghívást kapott egy becskerekai látogatásra, Petrovityot, Beeskerekhez rokonai kötelek is fűzik,

Kosztity Szvetozár vármegyei főjegyző családja, közeli rokonai kapcsolatban áll a híres filmművésszel.

aki a becskerekai meghívásnak eleget is tesz és értesülésünk szerint

a jövő hét folyamán Beeskerekre érkezik.

A filmművész Beeskerekre küldött válaszában közli, hogy

a Beeskerekéről tömegesen kapott

meghívások előtt nem tud elzárkózni

és ha csak szerződésbeli kötelezettségei máshová nem szólítják, eljön Beeskerekre, amelynek élénk kulturéletéről és filmszeretetről már tudomást szerzett. Petrovity becskerekai hívei és tisztelői nagy előkészületeket tesznek a filmművész fogadtatására s

itt tartózkodása alatt sorozatos ünnepségekben fogják részesíteni.

Beeskerekre jövetelének idejét, pontosan még nem állapította meg, valószínű azonban, hogy szerdán vagy csütörtökön látogat el körünkbe, ahol két napon át fog tartózkodni. Petrovity mindenféle pompás „Delage” autóján utazik és a Beeskerekre vezető utat is ezen teszi meg.

Tizenötezer munkást foglalkoztatnak a Bánság két városában és hét járásában.

A becskerekai munkásbiztosító pénztár területén a lakosság 13 százaléka van betegsége esetére biztosítva.

Beeskerek, szept. 8.

Érdekes kimutatást szerkesztett a becskerekai munkásbiztosító pénztár, feldolgozta az 1927 évi munkásának adatait, amelyből kiderül hány tagja volt a pénztárnak és azok milyen mértékű segélyben, orvosi kezelésben részesültek.

A becskerekai munkásbiztosító működési köre Beeskerek és Kikinda város területére és kilencvenkét községre terjedt ki. 1927-ben a tagok száma átlagosan 15.546 volt, ebből 11.549 férfi és 3997 nő. A legtöbbben szeptemberben voltak foglalkoztatva, amikor is a munkaadók 18.213 munkást jelentettek be és

a legnagyobb munkanélküliség januárban mutatkozott,

amikor csak 13.420 alkalmazott után fizettek be járulékot. Az 1927 évi kimutatás hű tükrre a rossz üzletmenetnek és az általános gazdasági pangásnak, mert az előző években a foglalkoztatott munkások, tehát pénztári tagok száma 19.030 és 20.000 között váltakozott.

A Bánság legnagyobb munkatelepe Beeskerek,

ahol átlag 7000 munkás után fizetnek betegsegélyző járulékot, második sorban áll Kikinda 3000 munkással és a harmadik helyen Novibecsej—

Vranjevó, ahol átlagosan 1000 munkás szerepel a nyilvántartásban.

A munkaadók száma 7260. Ebből száz munkásnál többet foglalkoztat 35 munkaadó,

50-nél többet 15, 20-nál többet 50 és 20 mánkásnál kevesebbet 7160 munkaadó.

Beeskerekben 1650 munkaadó foglalkoztatott 7000 munkást,

minden munkaadóra tehát négy munkásnál valamivel több esik, Kikindán 940 munkaadó adott 3000 munkásnak kenyeret, egy munkaadóra tehát három munkásnál valamivel több esik. Novibecsej—Vranjevón 300 munkaadó alkalmazott 1000 munkást, minden munkaadóra tehát három munkásnál valamivel több jut, a többi helyeken egy-egy munkaadóra átlag egy-egy munkás jut.

A becskerekai pénztár működési területén a lakosság lélekszáma 350.000. Ha az átlagos 15.546-os taglétszámot vesszük és ha hozzászámítjuk azt, hogy átlagosan minden tag két családtagja is orvosi segítségben, ingyenes gyógyszerekben stb. részesül, — a pénztár kimutatása szerint —

a lakosság 13.32% van betegség esetére biztosítva.

Az Igmándi természetes keserűvíz

gyomor és béltisztító hatása páratlan.

Kapható mindenütt kis- és nagytövegekben.

Az Igmándit ne tévessze össze másfajta keserűvízzel!

429

A Balkán Bioskopban szombaton és vasárnap egy gyönyörű artista-dráma s mint kísérőműsor a világ-hírű egyiptomi grafologus Ali ben Ali érdekfeszítő bűvész mutatványai.

Véres leszámolás a gyümölcs-piacon. Pénteken délután nagy lármára lettek figyelmesek a Doszitej (Erzsébet) hid járókelei. A hid alatti gyümölcs-piacon két piaci kofa állott bősé ellenségeként egymással szemben és éktelen lármával verték, püfölték egymást, majd kölcsönösen belemarkoltak hajkoronájukba (szerencsére nem hordtak eton frizurát) és bizonyára kezükben maradt volna a copf, ha a hidon szolgálatot teljesítő rendőr véget nem vet a háborúnak. A két véresre karmolt kofát alig sikerült szétválasztani és amikor végre szétváltak mindegyikük tekintélyes hajcsomót szorongatott a kezében. A két verekedő kofát Dr. Dimitrijeviy Tihamir rendőrfőkapitány rendőri büntető-bíró elé vezették, aki őket botrányokozásért egyenként három-három napi elzárásra és ötven-ötven dinár pénzbüntetésre ítélte.

Sajtóper a jövőmondó hirdetése miatt. Ali ben Ali, a saját maga megszövegezte hirdetés szerint, Európaszerte ismert arab jós és grafologus, még sem sejtette, hogy hirdetése Beeskereken bonyodalmakra fog vezetni, sőt a hatóságok beavatkozását is kifizározza. A beeskereki ügyészség tegnap ugyanis sajtóper indított a „Torontal” és a „Neue Zeit” ellen tiltott közlés címén, mert a jós és grafologus hirdetésének helyét adott. Az ügyészség álláspontja szerint, a jövőmondás tiltott művelet és így a jövőmondó hirdetése is tiltott közlemény. Nem akarunk a bírói eljárásnak elébe vágni és nincs szándékunkban prejudikálni, de megjegyezzük, hogy a beeskereki törvényszék vádancsa egyizben már határozatot hozott hasonló ügyben és beszüntette a hasonló tartalmu hirdetést közlő lap ellen a további eljárást. Ezuttal is azzal a nyugodt lelkiismerettel vetjük magunkat a bírói eljárás alá, hogy az évezredes multa visszatekinthető jövőmondás és a világ-szerte üzdött grafologia még akkor sem szűnik meg, ha marasztaló ítélettel megbélyegzik Ali ben Ali hirdetését, aki mindössze vigyázatlan volt, nem tudta megjósolni magának a következményeket, mert különben bizonyára óvatosabban szövegezte volna meg a hirdetést.

Zongoratanárnő, aki eredményes munkát tud felmutatni, néhány órát még vállal. Érdeklődni Mangold L. könyv- és papirkereskedésében.

Festék-, lakk- és ecsetáruban félszázad óta vezet a PRANDELL-cég!

Az első repülőgéppincéző. A most épülő R 100 nevű angol nagy léghajóra, mely az őszel Newyorkba teszi első útját, leszerződtek egy fiatal leányt bár-kisasszonynak. Ez a nő, egy hivatalnok leánya fogja a léghajó bárját vezetni s a különböző cobblerket, coctailokat és filipeket keverni.

Az utolsó négerabszolga. Rabszolgakereskedők 95 évvel ezelőtt, az akkor tíz éves Sawyer Mártont elrabolták Afrikából és Newyorkban adták el. Sawyer rabszolga lett, amely sorsát hordania kellett egész a polgárháborúig, amely neki is meghozta a felszabadulást. Sawyer a Bahama szigeteken telepedett le. Most halt meg. Polgártársai az utolsó rabszolgának igen ünnepélyes temetést rendeztek.

Amire az értelmes inast nem kell tanítani. Egy beeskereki iparos bevásárolni küldte inasát. Kezébe adta a jegyzéket és a pénzt, majd utánakiáltotta még: „Aztán vigyázz, el ne felejtöd, a festéket és a lakkot a Weiserschan-féle főcuccai szaküzletben kell venni. Nehogy máshová menj!” — Az inas nevetve néz vissza: „De kérem, mester ur, én négy gimnáziumot végeztem, van nekem magamhoz való eszem, tudom magamtól is, hogy Weiserschan festékei a legjobbak!”

Négyszer halálra ítélték, mégis végelgyengülésben halt meg. A napokban halt meg Newyorkban Adam pasa, aki az idén töltötte be századik életévét. A pasa a török szultán udvari hivatalának főnöke volt és tevékeny részt vett az udvari intrikákban. Emiatt négyszer került halálos veszedelembe, amennyiben a szultán négy ízben küldte el neki a halált jelentő selyemzsinórt. Adam pasa végre is megszokta ezt a négyszeri halálos ítéletet és miután egy akasztási komédiát végigjátszott, Amerikába szökött. A hajdan nagy ur koldus szegényen halt meg.

Festék-, lakk- és ecsetáruban félszázad óta vezet a PRANDELL-cég!

Divatszalon megnyitás. Értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy divatszalonomat Orlova (Sas) ucca 2. szám alatt (Melencei és Sas ucca sarok) megnyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát. Tanulóleányokat felveszek. Kérem a hölgyközönség szíves pártfogását Konkoly Julia.

A halálra ítélt méregkeverő második is felel tetteért.

Október elején tartják meg a főtárgyalást Szubu Katica és szeretője bűnpörében. — A megszökött méregkeverő ügyét különválasztották.

Beeskerek, szept. 8.

A mult év őszén nagy szenzációja volt a Bánságnak, mérgezés gyanúja alapján őrizetbevétték Szubu Katica malitoráki földművesasszonyt, aki ellen az volt a vád, hogy Amerikából hazatért férjét még 1921-ben megmérgezte. Szubu Katica tagadta a vádat, de az exhumálás adatai és a tanuk vallomása rendkívül súlyosan terhelte az asszonyt, akit több napos tárgyalás után kötéllaltali halálra ítélt a bíróság. A halálos ítélet elhangzása után néhány nappal, Szubu Katica kihallgatásra jelentkezett az ügyészségen és előadta, hogy a férjét Gilezan Péter nevű szeretője segítségével ölte meg, sőt

a gyilkos mérget is a szeretője szerezte be és keverte férje ételébe és italába.

Szubu még elmondotta, hogy a per egyik koronatanúja Vukován Drága is arzénal mérgezte meg a férjét. A vallomás alapján Vukován Drágát és Gilezan Pétert letartóztatták, Vukován holttestét pedig exhumálták. A beográdi vegytani intézet az első vegyvizsgálat alkalmával mérgezést állapított meg, a második ellenőrző vizsgálatnál azonban nem zárta ki annak lehetőségét, hogy

a betegeskedő Vukován gyógyszerekben apránként vette be a testében talált arzénikumot.

A vegytani intézet második jelen-

Gyilkosság az Avala tövében. Beográdból jelentik: Az Avala tövében egy meggyilkolt férfi holttestére akadtak. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy az ismeretlen férfit először agyonlőtték, utána pedig még meg is szúrták több helyen. Személyazonosságát még nem tudták megállapítani, ingében azonban Sz. D. monogramot találtak.

Hollywood, mint újságíróközpont. Hollywood a legnagyobb újságíróközpont Newyork után az egész világon. A napokban megjelent kimutatás szerint, a kétszázötvenezer lakosú városban az amerikai napilapok és magazinok összesen háromszázhatvan munkatársat tartanak állandó munkára. A külföldi lapokat huszonhárom tudósító képviseli, akik tizennyolc nyelven megjelenő újságot látnak el hiranyaggal.

Száz vádlott és ötszáz tanu. Kolozsvárról jelentik: Hétfőn kezdődik a kolozsvári hadbíróóság előtt annak a nagyszabású kommunista pernek a tárgyalása, amelynek szálai Temesvárig nyulnak. A perben mintegy száz vádlott és ötszáz tanu szerepel. A vádirat kommunista szövetekezéssel vádolja a perben szereplőket. A vádlottak között van Müller Kálmán, az egységes szakszervezet országos elnöke is, akiről a vádirat azt állítja, hogy élénk tevékenységet fejt ki a munkásszakszervezetek keretei között, gyűlöltre és megvetésre buzdít a királyi család és a kormány tagjai ellen. A per tárgyalása napokig fog tartani és annak kimenetele elé élénk érdeklődéssel tekintenek.

Kisasszonygyilkos számológépek. A számológépek már mindenféle elterjednek Amerika nyomán Európában is. Két francia orvos, Berillon és Vachet most egy tudományos folyóiratban kisasszonygyilkosoknak nevezik ezeket a számológépeket. Már a gépiró- és gyorsírónők munkája is az idegrendszer megbetegedésével jár, ha erősen dolgoztatják őket; a számológépek azonban a velük foglalkozó nőket teljesen tönkreteszik, elmebetegségekre juttatják őket. Szigorú rendeleteket kellene kiadni az orvosok szerint arra, hogy egy kisasszonyt se szabadjon naponta két óránál többet a számológépekkel foglalkoztatni.

Kerületi ebédyár. Moszkvában egy gyár építését vették tervbe, mely egy egész városnegyed számára készítené ebédet és vacsorát. Egyelőre 12.000 adagra óhajtának berendezkedni, az ételt akár a házakba küldik majd, akár ott helyben is el lehet fogyasztani. A gyárat a legmodernebb technikai eszközökkel szerelik fel; a kenyeret villamosgép szeleteli, a sült óriási villamosütőkön készüli, a levesek és mártások számára huszonegy hatalmas villamos főzőüstöt állítanak fel. A gyár lapos teteje teázó lesz. Az ilyen kerületi ebédyárakkal más orosz városokban igen jó tapasztalatokat szereztek, a moszkvai gyár ennek az egész rendszernek központi mintája akar lenni.

Sport

A pancsevői „Bánát” Beeskereken. A beeskereki Obility ismét kitűnő sportprogramról gondoskodott, a mai Kisasszony napjára. Beeskerekre hozatta a jóképességű pancsevői „Bánát”-ot. A két kitűnő formában lévő csapat délután fél öt órakor mérkőzik az Obility sportpályán.

Magán- vagy üzleti ügyekben i utazások alkalmával

BUDAPESTEN
a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkező oldalával szemben lévő

Grand Hotel Park
nagyszálloda

Budapest, VIII. Baross tér 10. sz.,

mert
20% engedményt kap
mint ezen lap előfizetője olesó szoba árainkból,

10% engedményt kap
olesó éttermi árainkból. (Kitűnő házikonyha)

5 pengőt megtakarít
autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon éri magát!!!
Elsőrendű kiszolgálás, szigoruan családijelleg.

Saját érdeke
ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.
Uj telefonos szobák.

Mikor a vidéki szülő beiratja és elhelyezi gyermekét Becskereken, bucsuzáskor órával, gyűrűvel, vagy amulettel ajándékozza meg. Kitűnő órák és ékszerek a legnagyobb választékban HUGÓ BAADEN órás- és ékszerészüzletében.

Erkölcseprendörök levelekötötték a fürdő nőket. Milánóból jelentik: Az olasz Rivierán, Savona fürdőn kellemetlen kalandja volt több turini hölgynek, mert tulságosan feszes s kurta fürdőtrikóban jelentek meg a strandon. A fürdő erkölcsendörői kényszerítették a hölgyeket, hogy vessék le és adják át a kifogásolt trikókat, mert megindítják ellenük a büntető eljárást.

Legrégibb és legolcsóbb lak- és festékárú beszerzési forrás a „REX”-cég festékárúnagykereskedés, Velikibecskerek. Tulajdonos: Andrányi-Gimpel József, Cara Dusan u. (Andrányi-Gimpel-udvar).

A milói Vénusz divatját mutta. Csodálatos! Párizsban a kifogástalanul jóalakú francia nő, ha még hozzá gyönyörű is, úgy az csak amerikai! Egy jól öltözött nő nem látni aránytalanság leplezésére szolgáló különböző testrészek tartóit! Könnyű ruhák s alatta tökéletes idomok! A Louvrebán, amit most ugyaszóiván csak amerikaiak s tulajdonrészt nők látogatnak, egészen különös dolognak voltam szemtanúja. Tudvalevőleg az amerikai nők Európában mindig csoportosan jelennek meg s csoportosan cirkálnak is. Minden kép és szobor előtt külön vitákat rendeznek. Végre betértek a mezzaninban levő milói Vénusz elé. Talán az egyetlen volt, ahol a különböző katolikusok nem kerültek elő, hanem a legnagyobb nevetésbe törtek ki s nagy felháborodás közepette a legképtelenebb megjegyzéseket tették. „Ez hát a legtökéletesebb nő?” „Ehhez kell nekünk hasonlónak lennünk?” s „Ehhez mernek bennünket hasonlítani?” „Miért nem mutatja a lábát s miért nem a széles csipőit takarja el?” Amennyire frappirozott ez és főleg degesztált, annyira gondolkodóba ejtett. Megszereztem a direktiótól a szobor méreteit. A milói Vénusz-szobor: magasság 2.03 m., csipőig 1.07 m., hátmagasság 0.80 m., vállszélesség 0.58 m., mellszélesség 1.05 m., derék 1.02 m., csipő terület 1.16 m., nyakszélesség 0.45 m. Ezzel szemben azon amerikai nők méretei, akiknek arányaira készülnek a Patou-k, Wort-ok, stb. modelljei, a következők: magasság 165 cm., csipőig 0.87 m., hátmagasság 0.60 m., vállszélesség 0.40 m., mellszélesség 0.85 m., derék 0.83 m., csipőkelet 0.94 m., nyakszélesség 0.38 m.

Ami a legmeglepőbb rajtuk, hogy ezek a hallatlanul jóalakú és fess nők nem fűsák, nem szmokingosak és nem monoklisok. Abszolute nőiesek, formások és arányosan gömbölyűek! Ez azért természetes, mert arányaikat nem vesztik el, hogy sokszor az egészségre károsan rekonstruálják, hanem megtartják azt. Megtartják azt a sporttal, az egészségges életberendezésükkel, a ritmikus gimnasztikával s elsősorban étkezésükkel.

Halló! Hová menjünk ma, szombat este?

A volt honvédkaszárnyával szemben, a volt HOLLÓSY-féle vendéglőbe a **GYÖMBÉR MISKÁHOZ**, ahol halpaprikás estély van. — Tánc Tamburazene 1554

Szenzációs kísérletek a távolból irányítható német csatahajóval.

Egyszerű gombnyomásra rádióval kormányoznak egy óriási hajót, amelyen nincs személyzet.

Berlin, szept. 8.

Különös kísérletet hajtottak végre tegnap a Keleti tengeren, ahol tegnap tette meg első próbatúját a Fehringen, távolból irányítható páncélos hajó, amelyet egy tizenkét-ezer tonnás leszerelt sorhajóból alakítottak át. A távolból irányítható páncélos hajón rádió vevőállomás van, amely egy kísérőhajó adóállomásától kapja a drótnélküli utasításokat, amelyeket emberi közreműködés nélkül automatikusan továbbít a hajó egyes gépkatrészeihez s ezek a parancsokat szintén automatikusan hajtják végre.

A távolból irányítható páncélos hajó tegnapi első próbatúján a Blitz csatahajó parancsnoki hidjáról irányították, ahonnan különleges adórendszerrel seregestől mentek a parancsok a Fehringen rádióállomásának. A Fehringen állomása sorra továbbította a parancsokat a gőzgépeknek, az olajzónák stb. A Blitz adóállomásán csupán egy gombot kellett megnyomni és a kísérőhajó hajókolosszus abban az irányban mozgott, ahogyan a Blitz parancsnoka akarta.

A Fehringen teljesen üresen, személyzet nélkül folytatta útját a Blitz parancsnoki hidjáról leadott rádióutasításoknak megfelelően. Az irányítható páncélos husz csomós sebességgel haladt, köröket irt le, majd tetszés szerint változtatta irányát, aszerint, milyen parancsot adott a Blitz kapitánya. A Blitz rádióállomásának újabb jelzésére működésbe léptek a Fehringen köderesztő készülékei s a kísérőhajó pillanatok alatt áthatolhatatlan sűrű ködbe borult. Később vihar tört ki s jégeső kezdett esni. A hatalmas üres hajókolosszus ekkor is tovább haladt útján, dacolva a természet erőivel.

A gyakorlat vége felé a Blitz kapitánya úgy irányította a hajót, hogy faroljon a Boreas mellé és vonuljon el lassan a kísérőhajó mellett, hogy a fényképezők és kinematográfok felvételeket készíthessenek. Ez az utolsó kísérlet majdnem szerencsétlenséggel végződött. A Blitz kapitánya kissé eltévesztette a fordulat szögét és a Fehringen teljes gőzzel a Boreas felé tartott. A két hajó összeütközése már-már elkerülhetetlennek látszott, annak ellenére, hogy a Boreas kapitánya ellengőzt adott és hátrálni kezdett. A Fehringen orra már csak néhány méternyire állott a Boreas farától, midőn végre a Blitz kapitányának sikerült a hajót leállítani.

Közben a Boreas is megállt, mire a Blitz kapitánya a rádió útján újból megindította a Fehringen gépeit, amely most már lassan és méltóságteljesen elvonult a kísérőhajó mellett. Az irányítható páncélos ezután ismét leállították, a személyzet visszatért a hajóra és egyúttal az újságírók is átszállottak, hogy megtekintsék a csodálatos páncélos berendezését.

A Fehringen emberei valamennyien a hajó fedélzetén gyülekeztek és a gépterm üresen maradt. Ide vonultak le a vendégek és innen nézték végig, hogyan indulnak meg a hatalmas gépek a Blitz parancs-

noki hidjáról leadott rádiójelzésre. A rádióparancsot az automatakapcsoló egy másodperc ezredrésze alatt továbbította az egyes gépekhez, amelyek azonnal mozogni kezdtek, mintha csak ott állott volna az egész személyzet. Rádiójelzésre megindult a gépolajozó is, fokozódott a gőzfejlődés és növekedett a hajó sebessége. A próbatú végén ugyancsak rádiójelzésre öt rakétát eresztettek a levegőbe a Fehringen fedélzetéről. A gépeket azután leállították, a kazánokban kialudt a tűz és a távolból irányítható páncélos legénysége ismét elfoglalta helyét. Ezután már a legénység gyújtotta be ismét a kazánokat és negyed óra múlva a Fehringent újból emberi kezek vitték a kikötő felé.

Egy dusgazdag portugál grófnőt tartásdíjért perel volt barátja.

Egy szegény bécsi leány regényes karrierje. — A törvénytelen apa végrendelete.

A Torontál bécsi szerkesztőségétől.

Bécs, szept. 8.

A Burgtheater egyik néhány év előtt elhunyt művésznőjének, Hell asszonynak leányát röviddel ezeltől váratlan szerencse érte. A szegény viszonyok között élő Hell Mina váratlanul egy pazarul berendezett lisszaboni kastély, nagykiterjedésű portugáliai földbirtok és megbecsülhetetlen ékszerek tulajdonosa, valamint — grófnő lett. Anyja ugyanis 40 év előtt viszonyt folytatott egy dusgazdag portugál arisztokrátával. Marchese Alfredo Fontalva dos Anjos-szal és ennek a viszonynak gyümölcseként született a ma 40 esztendőes Mina. A dusgazdag apa életében keveset törődött barátjával és gyermekével, azonban tavaly meghalt és egész vagyonát végrendeletileg törvénytelen leányára, Minára hagyta. A még mindig szép és koránál sokkal fiatalabb megjelenésű 40 esztendőes Mina azóta Lisszabonban él és a portugál főváros egyik leggazdagabb asszonya és legelőkelőbb nevének viselője.

Az új portugál grófnő kapcsolatai Béccsel azonban nem szakadtak meg. Legközelebb érdekes botrányper hősnőjeként fog szerepelni. Volt barátja, egy Scharrer Ferenc nevű foglalkozás nélküli egyén ugyanis 12.000 schilling vékielégítést követel tőle, éveken át teljesített „szelmi szolgálatok” feiében. Mina óriási vagyona ellenére sem hajlandó rossz sorban élő egykori barátját támogatni, mire az pert indított ellene. A keresetben részletesen kifejti, hogy annak idején mint albérlő költözőkötött Hell Mina anyjhoz, a leánnyal barátságot kötött. Amikor Hell Mina elutazott Portugáliába, megígérte, hogy az örökség átvétele után barátját is maga után hozatja és ott tovább együtt élnek. Közben azonban Lisszabonban új ismeretségeket kötött és most tudni sem akar barátjáról, aki éveken át reá fordította egész keresetét.

Mina grófnő nem ijedt meg a pikáns keresettől, ellenkezőleg ügyvédje útján részletes elleníratot nyújtott be a polgári törvényszéken, amelyben jelzi, hogy a per tárgyalására Bécsbe érkezik és kifejti, hogy igaz ugyan volt barátjának a szerelmi viszonya és annak részleteire vonatkozó leírása, azonban együttélésük egész ideje alatt ő tartotta ki barátját, mivel az semmitsem keresett. Az osztrák fővárosban, nagy érdeklődés nyilvánul meg az érdekes és sikamlós ügy iránt, amelynek tárgyalása előreláthatólag szeptember végén lesz.

Izvrš. br. 358/1928.

1553

Dražbeni oglas.

Potpisani sudski izvršilac na osnovu §-a 102. zak. čl. XL. iz 1881. god. objavivuje, da će se radi namirenja tražbine i prip. na javnoj dražbi prodati pokretni ovršenika popisane u plenitbenom zapisniku Gn broj 1374/1928. i to: poljoprivredne sprave i sermija procenjene na 8900 Din obavljenom ovrhom u korist ovrhovoditelja, kako sledi: Dr. Evgena Fišere, adv. u Titelu radi namirenja 3800 Din glavn. i prip.

Dražba će se održati dana 14. septembra 1928. u 9 časa pre podne u Čenti u kući ovršenika.

Kupac je dužan u smislu §§-a 107. i 108. zak. čl. XL. iz 1881. god. kupljeni predmet odmah isplatiti i preuzeti.

Perlez, 24. avgusta 1928. god.

M. Dražić s. r.
kralj sudski izvršilac.

Broj 131/928.

1548

Oglas.

Odbor srp. prav. crkv. opštine u Srp. Itebeju, ovim na osnovu čl. 86—98. Zak. o Drž. Računovodstvu, kao i odobrenog proračuna, raspisuje ofertalnu dražbu na manje, za opravku sv. hrama u Srp. Itebeju. Predračunske svote ponosi 28.329 dinara.

Predračun kao i uslovi mogu se videti svakim danom u pisarnici crkv. opštine.

Dražba odnosno otvaranje oferata održać se dana (2) 15. septembra t. g. u 9 sati pre podne.

Dražbenici dužni su svoje propisno taksirane oferte najkasnije do 9 sati na dan dražbe, sa 10% predračunske svote u gotovom ili vrednosnim papirima položiti u ruke crkv. predsednika.

Dražbovati mogu samo ovlašteni graditelji, koji su dužni to pred odborom dokazati, ajedno i to, da su poreza poslednju četvrt isplatili.

U Srp. Itebeju, (19. avgusta) 1. septembra 1928. god.

O. Popović s. r.
perovodja.

St. Rajić s. r.
predsednik.

Kirándulók figyelmébe!

Ha kellemesen akar szórakozni a muzsljai bucsun, úgy keresse fel a **SCHMIDT-vendéglő** kellemes udvari helyiségét, ahol egy kitűnő fuvo-szene kar fog közreműködni. Délután különféle szórakozásban lesz része a közönségnek u. m.: oszlop. mászás díkjiosztással, zsákfutás, lekvárosleány evés stb. — Jó ételekről és italokról gondoskodva van és számos látogatást kér tisztelettel:

Simon Ferenc

vendéglős. 1552

Orient Bioskop

Szombaton, szept. 8-án 5, 7 és 9 órákor

Fehér rabszolganők.**Jön! A lah kertje. Jön!**

A főszerepben: Petrovity Szvetisláv.

Vasárnap, szept. 9-én 3, 5, 7 és 9 órákor
Hétfőn, szept. 10-én 5, 7 és 9 órákor**Harc a világbajnokságért.**

Sportfilm 6 felvonásban és 2 felv. vigjáték.

A főszerepben: Renee Adoree és Ralph Graves.

Iskoláztató szülők figyelmébe!

Harisnyák, szvetterek, zsebkendők, fehérnemű, nyakkendők stb. diákok és diákleányok felszerelésére legolcsóbban beszerezhetők

MAKSIM STEIN rövidáruüzletében, a Turul-cipőüzlet mellett.

Csupa válogatott, szép, garantált minőségű áru. Minden vevő ingyen AMICIA-bélyegeket kap.

MÁRIA-ESTÉLY

folyó hó 8-án, szombaton a Hochholzer-féle vendéglőben

Csirkepaprikás-vacsorával

egybekötve. 1543

A tekepálya a t. vendégeknek rendelkezésére áll.

Táncverseny!

Állandóan jégbehűtött italokról és izletes ételekről gondoskodik és számos látogatást kér

GYUKITS VÁSZA, vendéglős.

Építők figyelmébe!**VITREA-táblaüveg**

épületüvegezésre legolcsóbban

ROSCHWAL LÁSZLÓNÁL (Vel Beeskerek, Knez Miletina uca) szerezhető be, hol bármily szakba vágó munkát pontosan és olcsón vállal. U. o. egy tanonc fizetéssel felvétetik.

vegyes- és élelmiszerüzlet

a város központjában, lakással eladó.

Cim a kiadóhivatalban.

Egy elárusítónő és egy kifutóleány

felvétetik a 1537

PÁRISI ÁRUHÁZ
CHIC de PARIS CIPŐOSZTÁLYÁN.

Ugyanott tanoncok felvétetnek.

Eladó4 db teljesen jó állapotban lévő dupla 215 cm-es **ablak.**

Ugyanott használt

butorok és agyneműekigen jutányos áron **ELADÓK.**

Megtekinthetők Nemanjina (Jenő herceg) uca 6. sz. alatt (Male Kaszina) 1549

A vásártérről nyíló új ucaában (Demkó-kert) három ujonnan épült

lakóházigen kedvező feltételek mellett eladó, esetleg megbízható lakónak **KIADÓ.**

Bővebbet a Stagelschmidt János cég főuccai üzletében 1506

Keresek utazókat

az egész országba való utazásokra, 300 dinár kaucióval.

Napi kereset 2-300 Din. Ajánlatok **BOLIĆ**, Beograd, Skadarska uca 35. sz. alá küldendők**A legújabb kivitelű 1550 His Masters Voic-grammofonok**

és grammofonlemezek megérkeztek. Az összes sportfelszerelések, labdák, dresszek, és cipők, állandóan nagy választékban csakis

FRANCUSZKY LJUBOMIR sportüzletében**VELIKI BECSKEREK.** Óbala Princeze Jelene (Gizella-part) 7. szám.**10 dinár egy csomag „LEOPARD” toalettszappan**

A. Pisker vrsaci gyárahól.

Minden csomagban sorsjegyet talál, amellyel varrógépet, hegedűt, gramfont, órákat, összesen százféle értékes tárgyat nyerhet.

Csak „LEOPARD” toalettszappant használjon!

Egyedárusító Velikibeeskereken:

MATITY és GRUBACSKI

fűszer- és csemegeáru-cég. 1236

A tanulóifjúság részére

harisnyák, fehérneműek, zsebkendők, pulloverek, kötött mellények, nyakkendők nagy választékban legolcsóbban kaphatók

Röhrich János cégnél (Pányi-palota).

Párisi Áruház

Beeskerek legmodernebb áruháza BUKOVÁ CZ ISTVÁN palotájában.

Cipőosztály a **Chic de Paris** elismerten legjobb és leg-elegánsabb gyártmányaival.

Szenzációsan olcsó reklámárak!

KALAPOK. Borzalino, Pichler és az összes jóminőségű olcsóbb kül- és belföldi gyártmányok, **sapkák** diákoknak, vasutasoknak, tűzoltóknak. Jelvények minden egyenruhához.

Iskolatáskák, aktatáskák. Kézimunkák és kézimunkaanyagok. Harisnyák, szoklik előnyös beszerzések folytán, minőség, választék és árak tekintetében **minden versenyen felül.**

Uri fehérnemű a legdivatosabb színekben. **Erős, olcsó munkásingek.** Nyakkendők s az összes piperecikkek nagy választéka. **Gyermekkoszik,** sportkoszik, utazási- és sportcikkek, ernyők, botok, stb. Szíveskedjék próbabevásárlást tenni. Az ujonnan berendezett osztályok megtekintésére az igen t. közönséget vételkényszer nélkül is tisztelettel meghívja

BUKOVÁ CZ ISTVÁN

A Párisi Áruház alapja és főerőssége: a közönség bizalma!

BUTOR: hálók, ebédlők, uri- és leányszobák, konyhaberendezések, stb. nagy választékban, csakis jó minőségben, egyszerű és legújabb stílusban.

Olcsó szabott árak!

Részletfizetésre is!

Meleghy A. Pál
butorgyár Vel. Beeskerek, Car Dusanova 12.